

แนวทางสาธิต
การประชุมกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ปัญหา
และจัดทำโครงการแผนงาน
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
โดยท้องถิ่นและชุมชน

ทบทวนบทเรียนการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน

๑. พวกเราอยากเห็นอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนเป็นอย่างไร

๑.๑.....

๑.๒.....

๑.๓.....

๒. สิ่งที่ดีในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน ในขณะนี้ มีอะไรบ้าง

๒.๑.....

๒.๒.....

๒.๓.....

๓. ปัญหาหรือสิ่งที่ยังทำไม่ได้ดีในการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชน มีอะไรบ้าง

๓.๑.....

๓.๒.....

๓.๓.....

๔. แนวทางหรือวิธีการที่เราจะพัฒนา แก้ไขอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนให้ดียิ่งขึ้นต้องทำอะไรบ้าง

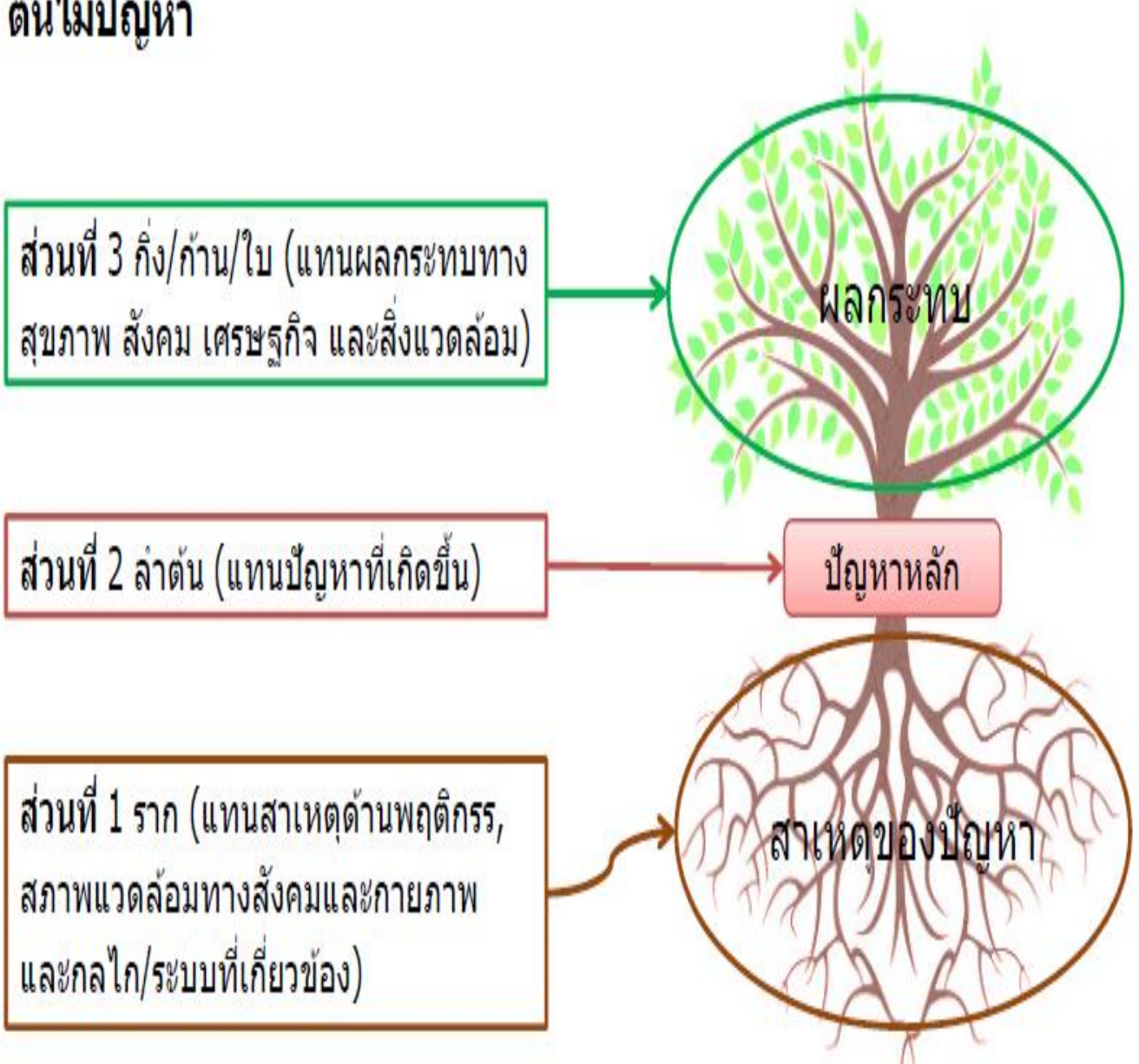
๔.๑.....

๔.๒.....

๔.๓.....

การวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพด้วยแผนผังต้นไม้ปัญหา

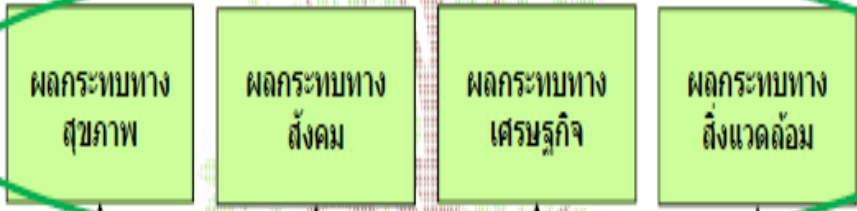
การวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพด้วยแผนผังต้นไม้ปัญหาเป็นเครื่องมือช่วยในการ สร้างความเชื่อมโยงปัญหาสุขภาพ สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละระดับอย่างเป็นเหตุเป็นผลในรูปของต้นไม้ปัญหาหรือแผนผังต้นไม้ปัญหา

หลักการสำคัญ : แผนผังต้นไม้ปัญหา

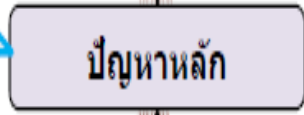
ระบบผลกระทบที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและสาเหตุของปัญหานั้นๆ ซึ่งผลกระทบไม่จำเป็นต้องเกิดครบทุกด้าน หลักเลี่ยงการใช้ความรู้สึก/ประสบการณ์เดิม

4

1

ระบบข้อมูลจากการวิเคราะห์สถานการณ์สุขภาพของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของประเด็นปัญหานั้นๆ มาใช้ในการอธิบายประกอบในต้นไม้ปัญหาด้วย

2

5

3

ระบบสาเหตุของปัญหาตาม SDH และเป็นข้อมูลสถานการณ์จริงของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ พยายามหลีกเลี่ยงการใช้ความรู้สึก/ประสบการณ์เดิม เพราะจะทำให้การออกแบบวิธีการแก้ปัญหาไม่สอดคล้องกับสถานการณ์พื้นที่

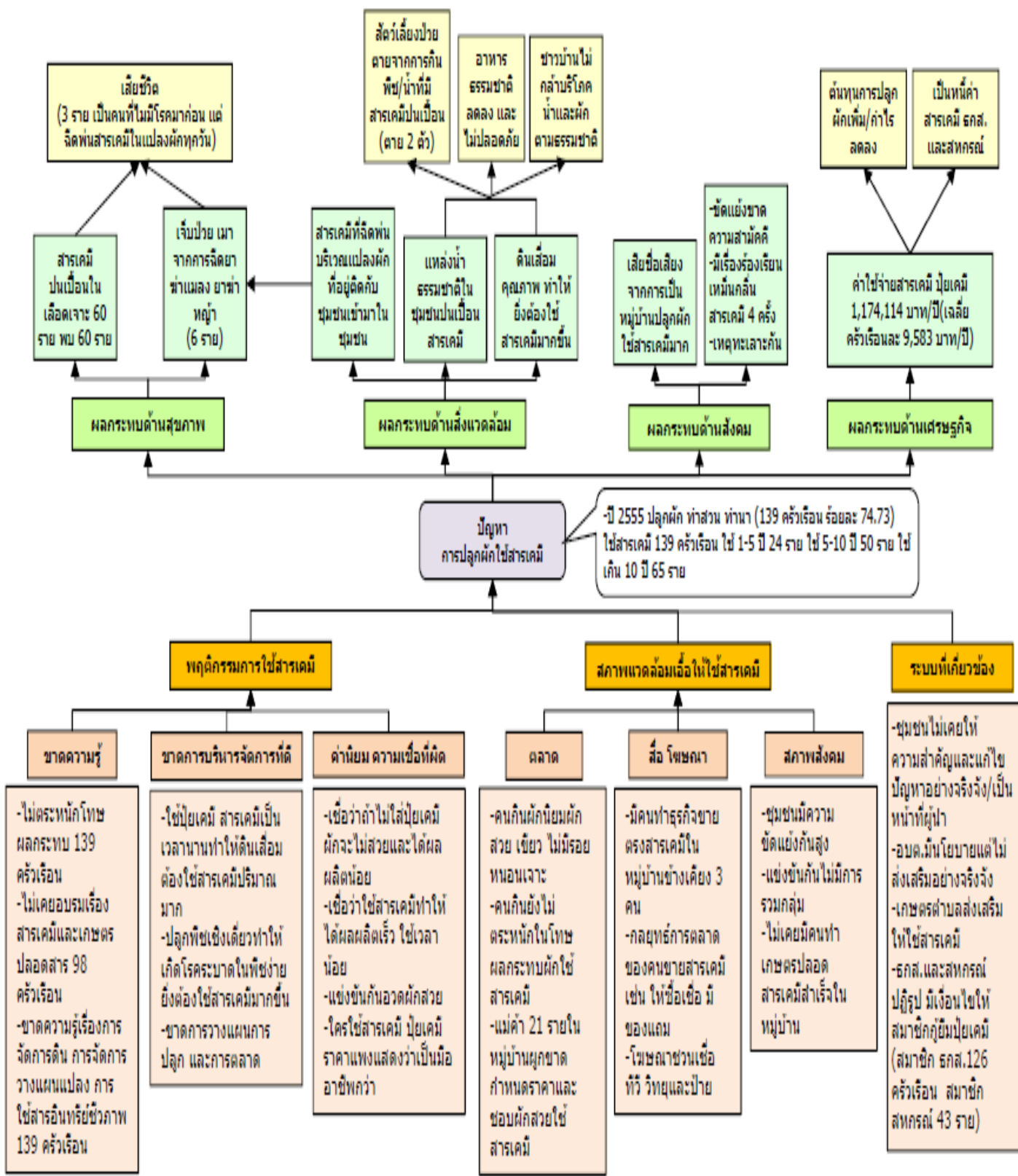

6

เทคนิคในการวิเคราะห์แผนผังต้นไม้ปัญหา

- ❖ **ขั้นที่ 1** กำหนดปัญหาสำคัญของกลุ่มเป้าหมาย จากข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์
- ❖ **ขั้นที่ 2** เขียนปัญหาหลักในรูปประโยคสั้นๆ วางไว้ที่กลางลำต้น
- ❖ **ขั้นที่ 3** หาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาหลัก ระบุไว้ในตำแหน่งรากของต้นไม้ โดยดูจากข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ และจัดหมวดหมู่ของสาเหตุด้านพฤติกรรม สภาพแวดล้อมทางสังคมและกายภาพ และกลไก/ระบบที่เกี่ยวข้อง
- ❖ **ขั้นที่ 4** หาผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากปัญหาหลัก ระบุไว้ในตำแหน่งกิ่ง/ก้าน/ใบ จัดหมวดหมู่ในกลุ่มผลกระทบทางสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
- ❖ **ขั้นที่ 5** เขียนแผนผังแสดงความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลในรูปของต้นไม้ปัญหา (Problem Tree)
- ❖ **ขั้นที่ 6** พิจารณาทบทวนแผนผังโดยรวม โดยพิจารณาว่า "สมเหตุสมผล และครบถ้วนหรือไม่"

ตัวอย่าง การจัดทำแผนผังต้นไม้ปัญหา กรณีปัญหาการปลูกผักใช้สารเคมี

กรอบความเชื่อมโยงของหัวข้อต่างๆในการเขียนโครงการ.....

สภาพปัญหาของ (ใคร)
/มีปัญหา.....

1. (ใคร).....ขาด.....

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อให้.....มี
.....

กิจกรรม 1 เราจะทำอะไรให้ กับใคร
.....

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมที่ 1
1.ค่า.....บาท
2.ค่า.....บาท

1. ระยะเวลาตั้งแต่.....ถึง.....

เราจะวัดสำเร็จด้วยแบบอะไรเท่าไร
จาก..(แบบสอบถาม/แบบบันทึก).....

2.. (ใคร).....ไม่มี.....

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อให้มี.....
.....

กิจกรรม 1
.....

กิจกรรม 2
.....

รายละเอียดค่าใช้จ่าย
1.ค่า.....บาท
2.ค่า.....บาท

รายละเอียดค่าใช้จ่าย
1.ค่า.....บาท
2.ค่า.....บาท

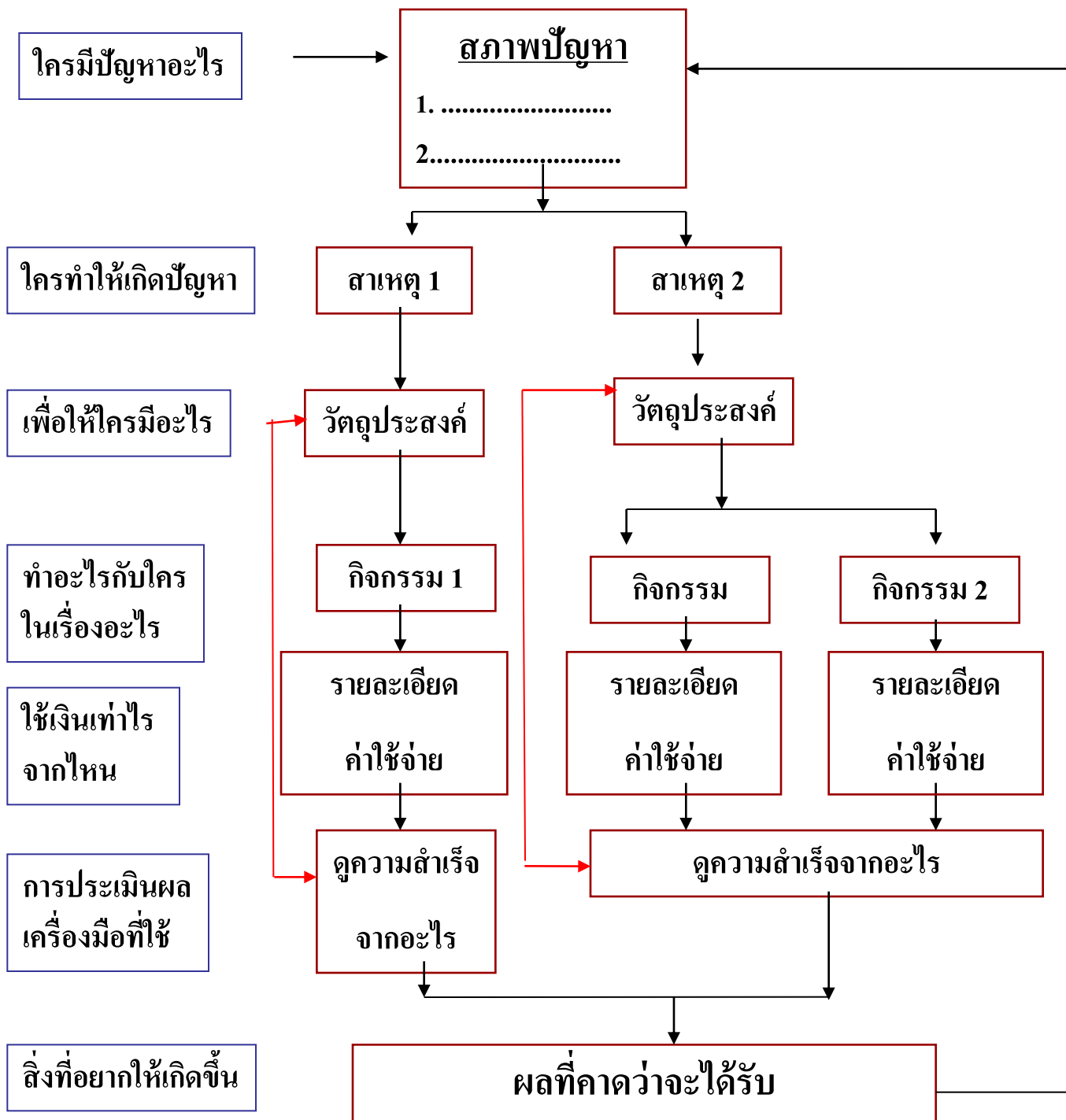
2. ระยะเวลาตั้งแต่.....ถึง.....

เราจะวัดสำเร็จด้วยแบบอะไรเท่าไร
จาก..(แบบสอบถาม/แบบบันทึก).....

ทำโครงการเสร็จแล้ว (ใคร).....จะได้ประโยชน์อะไร
1.(ใคร)...จะมี..... 2. (ใคร) จะได้รับ.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ 1.....2.....

กรอบความเชื่อมโยงการเขียนโครงการ.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1.....2.....3.....

องค์ประกอบของโครงการ

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์
4. เป้าหมาย
5. กลวิธีดำเนินงาน
6. ระยะเวลา
7. งบประมาณ
8. การประเมินผล
9. ผล/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
10. ผู้รับผิดชอบโครงการ
11. ผู้เสนอ/ผู้พิจารณา/ผู้อนุมัติ

๑. ชื่อโครงการนี้ว่าอะไร.(ทำอย่างไร/ทำอะไรกับใคร/เรื่องอะไรที่ไหน)

.....

๒. สถานการณ์/สาเหตุปัญหา/ทำไมเราจึงต้องทำโครงการ (หลักการและเหตุผล)

๒.๑.....

๒.๒.....

๓. เราทำโครงการนี้เพื่ออะไร (เพื่อให้ใครมีหรือเป็นอะไรหรือทำอะไร)

๓.๑ เพื่อให้.....

๓.๒ เพื่อให้.....

๔. เป้าหมายของโครงการนี้ มีใครบ้าง./จำนวน.....คน

๔.๑.....จำนวน.....คน

๔.๒.....จำนวน.....คน

๕. วิธีการดำเนินงานมีอะไรบ้าง (เริ่มจากทำอะไรก่อน-หลัง)

๕.๑.....

๕.๒.....

๖. ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มต้นเดือน.....ถึงเดือน.....๒๕๖๓

๗. ต้องใช้เงินเป็นค่าใช้จ่าย ทำอะไรประมาณเท่าไร

๗.๑ กิจกรรมที่ ๑ ทำอะไร.....(รวม.....บาท)

- ค่า.....เป็นเงิน.....บาท

- ค่า.....เป็นเงิน.....บาท

๗.๒ กิจกรรมที่ ๒ ทำอะไร.....(รวม.....บาท)

- ค่า.....เป็นเงิน.....บาท

- ค่า.....เป็นเงิน.....บาท

๘. เราจะดูความสำเร็จจากการทำกิจกรรมสำคัญตามวัตถุประสงค์ได้จากอะไร/อย่างไรบ้าง

๘.๑.....

๘.๒.....

๙. ประโยชน์หรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการนี้เสร็จแล้วมีอะไรบ้าง

๙.๑.....

๙.๒.....

๑๐.ใครรับผิดชอบโครงการบ้าง

๑๐.๑.....ตำแหน่ง.....

๑๐.๒.....ตำแหน่ง.....

๑๑.ผู้เสนอโครงการ...../ผู้พิจารณา...../ผู้อนุมัติ.....

แผนการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพ ของตำบล.....ปี 2563

ลำดับ	โครงการ	เป้าหมาย	ที่ไหน	เมื่อไร	งบประมาณ	ใครทำ
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						

กรอบการนำเสนอผลการนำเสนอผลการจัดทำ โครงการ

ชื่อผลงาน/โครงการ

.....

ปัญหา/อุปสรรค
1.....
2.....

ปัจจัยความสำเร็จ
1.....
2.....

ข้อเสนอแนะ
1.....
2.....

ผลเชิงปริมาณ
1.....
2.....

ผลการประเมิน
วิธีการ.....

ผลเชิงคุณภาพ
1.....
2.....

ภาคีเครือข่าย
1.....
2.....
3.....

กิจกรรม/กระบวนการดำเนินงาน
1.....
2.....
3.....
4.....
5.....

นวัตกรรม
1.....
2.....

แหล่งทุน
1.....
2.....
3.....

สถานการณ์/สภาพปัญหา
1.....
2.....
3.....

วัตถุประสงค์
1.....
2.....

สาเหตุ
1.....
2.....